PÄIVITETTY KANSALLINEN METSÄSTRATEGIA 2025

TÄHTÄÄ KOKONAIS-
HYVINVOINNIN
KASVATTAMISEEN

Maa- ja metsätalousministeriö

PÄIVITETTY STRATEGIA HUOMIOI UUDET ODOTUKSET JA TARPEET

Strategiassa tavoitellaan kokonaiskestävyyttä, ja siinä huomioidaan nyt aiempaa selkeämmin muun muassa ilmastokestävyys ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaaminen.

Uudet odotukset ja tarpeet haastavat koko metsäalan uudistumaan ja tarjoavat samalla uusia mahdollisuuksia metsistä saatavan kokonaishyvinvoinnin kasvattamiseen.

Käynnissä olevat toimintaympäristön muutokset lisäävät kestävästi tuotettujen metsäalan tuotteiden ja palveluiden kysyntää pysyvästi. Metsien tarjoamat ratkaisut edistävät yhteiskunnan siirtymistä fossiilisten raaka-aineiden ja energian käytöstä uusiutuvien raaka-aineiden ja energian käyttöön.

Metsästrategiaan lisätyt kokonaan uudet hankkeet koskevat

- ilmastokestävää metsätaloutta,
- kansainvälistä metsäpolitiikkaa ja EU-vaikuttamista sekä
- puusta valmistettavia uusia tuotteita.

Läpileikkaavina hankkeina strategiassa korostuvat

- digitalisaatio ja
- vuorovaikutuksen lisääminen.

Entistä useammassa hankkeessa ovat nyt mukana myös

- metsänhoitomenetelmien monipuolistaminen,
- monimuotoisuuden turvaaminen,
- vesiensuojelu ja
- monipuolistuva elinkeinotoiminta.

METSÄALAN KOKONAISKESTÄVYYDEN VAHVISTAMINEN

- Taloudellista kestävyyttä vahvistetaan huolehtimalla metsäalan kilpailukyvystä ja uudistumisesta, metsätalouden kannattavuudesta sekä metsien hyvästä kasvukunnosta ja terveydestä.
- Ekologista kestävyyttä vahvistetaan turvaamalla metsäluonnon monimuotoisuus ja ekosysteemien toimintaan vaikuttavat tekijät. Myös ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen on osa ekologista kestävyyttä.
- Sosiaalista kestävyyttä vahvistetaan huolehtimalla työllisyydestä, työhyvinvoinnista ja osaamisen ajantasaisuudesta sekä turvaamalla metsien monipuolinen virkistys- ja hyvinvointikäyttö.
- Kulttuurinen kestävyys edellyttää, että kulttuurinen jatkumo ei katkea ja metsien käyttöön liittyvät tavat, käytännöt ja suhteet siirtyvät seuraaville sukupolville aikaan sopivassa muodossa.

Toimintaympäristö muutoksessa

Meneillään olevat pitkän aikavälin muutokset maailmantaloudessa, väestön kasvussa, ilmastossa, ekosysteemeissä, teknologioissa ja yhteiskuntarakenteissa muuttavat monella tavalla sekä globaalia että kansallista metsäalan toimintaympäristöä. Toimintaympäristössä korostuvat muun muassa digitalisaatio, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, Aasian kasvava merkitys sekä kestävyyden turvaaminen ja vastuullisuus.

Väheneviin luonnonvaroihin, ilmastonmuutokseen ja monimuotoisuuden vähenemiseen reagoidaan tavoittelemalla muun muassa biotaloutta, vähähiilisyyttä, resurssitehokkuutta ja kierrätystä. Uusiin haasteisiin vastaaminen edellyttää myös kestävyyden kaikkien näkökulmien tasapainoista edistämistä ja uusiutumattomien luonnonvarojen käytön vähentämistä.

Kestävään kehitykseen liittyvät tavoitteet muokkaavat metsäalan kehitystä sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Suomen metsäsektoriin ne heijastuvat muun muassa metsäteollisuustuotteiden viennin, tuotannon, metsien käytön ja metsiin liittyvän ja vaikuttavan kansainvälisen politiikan kautta.

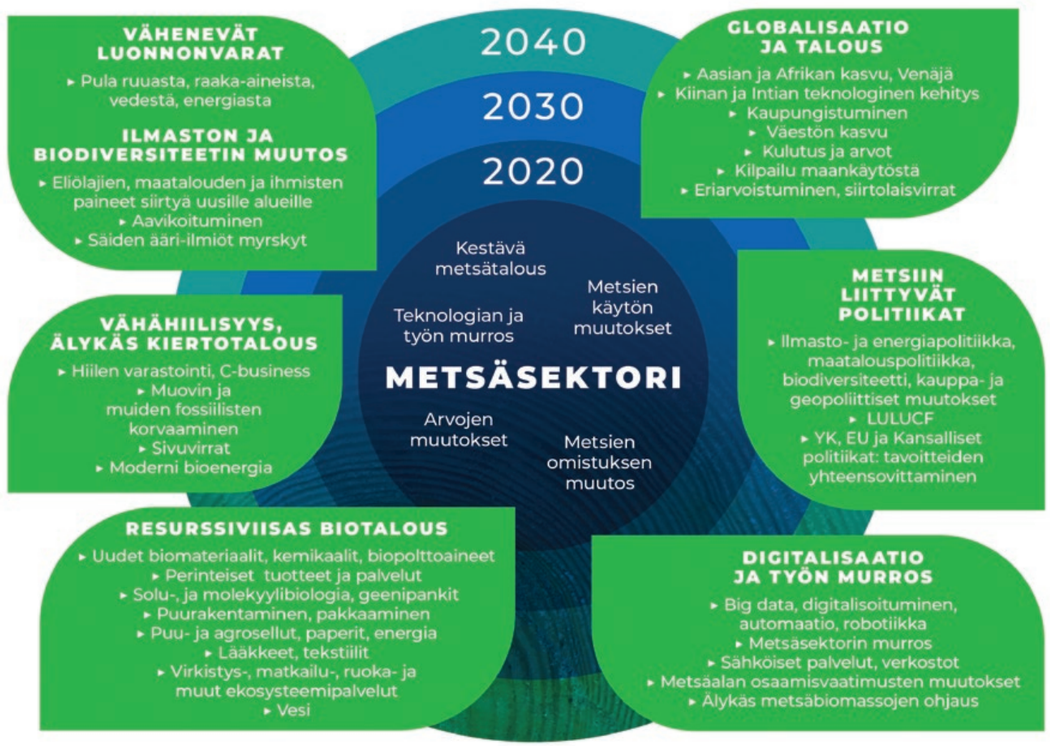

Keskeiset metsäalaan vaikuttavat maailmanlaajuiset trendit. Lähde: Luke

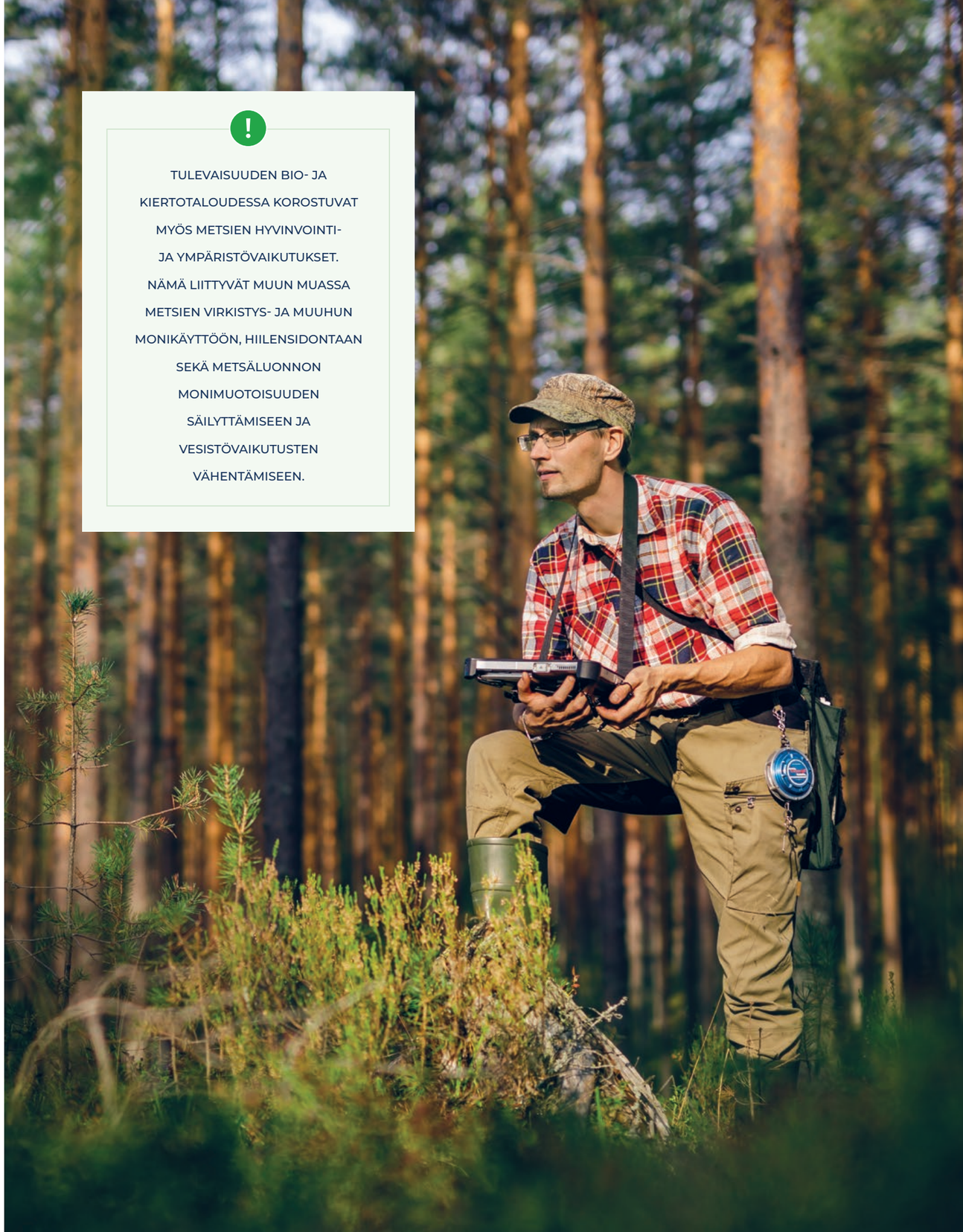

!

TULEVAISUUDEN BIO- JA KIERTOTALOUDESSA KOROSTUVAT MYÖS METSIEN HYVINVOINTI- JA YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET. NÄMÄ LIITTYVÄT MUUN MUASSA METSIEN VIRKISTYS- JA MUUHUN MONIKÄYTTÖÖN, HIILENSIDONTAAN SEKÄ METSÄLUONNON MONIMUOTOISUUDEN SÄILYTTÄMISEEN JA VESISTÖVAIKUTUSTEN VÄHENTÄMISEEN.

VISIO JA PÄÄMÄÄRÄT ENNALLAAN

Päivitetyn metsästrategian visio ja päämäärät pohjautuvat alkuperäisen strategian tapaan eduskunnalle vuonna 2014 annettuun valtioneuvoston metsäpoliittiseen selontekoon.

!

METSÄALA KATTAA STRATEGIASSA METSÄTALOUDEN JA PUUTA JALOSTAVAN TEOLLISUUDEN LISÄKSI MYÖS METSIEN MUIHIN – SEKÄ AINEELLISIIN ETTÄ AINEETTOMIIN – TUOTTEISIIN PERUSTUVAN TUOTANNON, JALOSTUKSEN JA PALVELUT SEKÄ JULKISHYÖDYKKEET.

Metsästrategian visio ja päämäärät muodostavat kolmion, jonka ytimessä on tavoiteltu kasvava hyvinvointi ja kärkinä toisiinsa linkittyvät strategiset päämäärät.

Strategian päämääristä johdettujen tavoitekokonaisuuksien saavuttamista mitataan niille asetetuilla epäsuorilla vaikuttavuusmittareilla sekä laadullisella arvioinnilla. Päämäärien saavuttaminen edellyttää, että metsäpolitiikka on riittävän pitkäjänteistä ja ennakoivaa ja että tarvittaville toimille pystytään kohdentamaan riittävät voimavarat.

Kansallisessa metsästrategiassa kuvataan metsäalan kehittämisen painopisteet ja toimenpiteet, joihin julkinen valta keskittyy osana alan yhteistä kehittämistä.

Strategian visio **”Metsien kestävä hoito ja käyttö on kasvavan hyvinvoinnin lähde”** korostaa metsistä saatavaa monipuolista hyvinvointia ja sitä, että metsät tarjoavat ratkaisuja ihmisten ja yhteiskunnan tarpeisiin. Strategiset päämäärät muodostavat puolestaan kokonaisuuden, jossa tavoitteena olevaa hyvinvoinnin kasvua tarkastellaan kolmesta toisiaan täydentävästä näkökulmasta:

1) Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö metsiin perustuville liiketoiminnoille.
2) Metsäala ja sen rakenteet uudistuvat ja monipuolistuvat.
3) Metsät ovat aktiivisessa, taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävässä ja monipuolisessa käytössä.

TAVOITTEENA KILPAILUKYVYN KASVATTAMINEN

Metsäalan keskeisiä kilpailukykytekijöitä ovat alan osaaminen, kestävyys, puun ja kilpailukykyisten tuotannontekijöiden saatavuus, toimiva infrastruktuuri sekä pitkälle kehittynyt teknologia.

Julkisen sektorin roolina on kilpailukykyisen toimintaympäristön luominen metsiin perustuville liiketoiminnoille. Harjoitetun politiikan tulee edistää metsiin sekä puun ja muiden metsästä saatavien raaka-aineiden käyttöön liittyviä innovaatioita, yrittäjyyttä, investointeja, liiketoimintojen kasvua ja uusien työpaikkojen luomista, resurssitehokkuutta ja alan uudistumista sekä koko biotalouden lähtökohtana olevaa kokonaiskestävyyttä ja sen todentamista.

Metsien oikea-aikainen ja luontoarvoja edistävä hoito lisää puuston kasvua ja metsätalouden kannattavuutta, ennaltaehkäisee metsätuhojen leviämistä sekä turvaa metsäluonnon monimuotoisuuden ja muut ympäristöhyödyt. Kun puuston kasvua lisätään, raaka-ainetta riittää teollisuuden tarpeisiin ja korvaamaan fossiilisia raaka-aineita samalla kun metsät säilyvät hiilinieluina.

Hyväkuntoinen tieverkosto ja tehokkaat tietoliikenneyhteydet mahdollistavat osaltaan monipuolisen metsäalan liiketoiminnan sekä edistävät metsien virkistyskäyttöä ja metsäpalojen tehokasta torjuntaa. Puu- ja metsäpalvelumarkkinoilla tulee lisäksi turvata terveen kilpailun edellytykset ja markkinoiden toimivuus sekä ennaltaehkäistä markkinahäiriöiden syntymistä.

Suomi on sitoutunut useiden kansainvälisten sopimusten ja prosessien tavoitteisiin ja toimii aktiivisesti yhdessä sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kansainvälisissä ja EU:n metsäasioissa sisällöllisiä painopisteitä ovat biotalous, ilmastonmuutos ja bioenergia, laillisuus ja hyvä hallinto sekä biodiversiteetti ja ekosysteemipalvelut.

Uusia tuotteita ja palveluja

Suomalainen puuta jalostava teollisuus on kasvanut viime vuosina merkittävästi uusien investointien myötä ja integroitunut samalla muun muassa energia- ja kemianteollisuuteen. Myös luontomatkailu ja muut metsäalan palvelut sekä luonnontuoteala ovat kasvaneet.

Metsäteollisuuden perinteiset tuotteet ovat edelleen taloudellisesti keskeisiä. Niiden rinnalla kehitetään ja tuotetaan koko ajan myös uusia puuhun perustuvia tuotteita, joiden myötä koko alan jalostusarvo kasvaa. Korkean lisäarvon tuotteita voidaan kehittää muun muassa kuitu- ja selluloosatuotteista – kuten tekstiileistä ja biokomposiiteista – sekä hyödyntämällä puubiomassaa ja sen komposiitteja esimerkiksi kemikaalien ja biopolttoaineiden valmistuksessa. Uudet teolliset tuotanto- ja palveluverkostot lisäävät resurssitehokkuutta ja mahdollistavat alustan kasvavalle määrälle pk-yrityksiä.

Puunjalostustuotteisiin liitetään yhä enemmän kokonaisia palveluratkaisuja, ja esimerkiksi terveys- ja hyvinvointipalveluissa on mahdollisuuksia aivan uudenlaiselle metsiin perustuvalle liiketoiminnalle. Koko luonnontuotealan liiketoimintaa voidaan kasvattaa – perinteisen alkutuotannon lisäksi – esimerkiksi elintarvike-, bioteknologia-, kosmetiikka- ja lääketeollisuudessa. Tällainen metsiin pohjautuvien uusien innovatiivisten tuotteiden ja palveluiden kehittämispotentiaali tulee tunnistaa myös julkisessa päätöksenteossa.

Edellytysten luominen puuta jalostavan teollisuuden investoinneille tukee samalla tyypillisesti osana jalostusprosessia tuotettavan puupohjaisen energian tuotantoa. Aktiivinen metsätalous tuo markkinoille myös energiakäyttöön sopivaa metsähaketta.

SUOMI ON KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ METSIIN PERUSTUVILLE LIIKETOIMINNOILLE

YRITYSTEN UUDISTUMISEEN JA UUSIEN YRITYSTEN SYNTYMISEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

- Poliittiset päätökset ja lainsäädäntö parantavat metsäalan yritysten uudistumisen ja kasvun edellytyksiä.
- Jalostusarvo kasvaa ja resursseja hyödynnetään tehokkaasti.
- Kotimaisen puupohjaisen energian tuotanto lisääntyy. Puupohjaisilla raaka-aineilla korvataan fossiilisia raaka-aineita ja energiaa.
- Metsiin perustuva monipuolinen liiketoiminta kasvaa, mukaan lukien palvelut sekä luonnontuoteala.

MITTARIT

- arvonlisäyksen ja liikevaihdon kasvu metsäteollisuudessa, biotalouteen laskettavassa kemianteollisuudessa, metsätaloudessa, luonnontuotealalla ja luontomatkailussa
- puupohjaisen energian osuus energian kokonaiskulutuksesta ja kiinteiden puupolttoaineiden energiakäyttö.

RAAKA-AINEIDEN SAATAVUUTEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

- Metsävarat ovat runsaat, terveet ja hyväkasvuiset ja vastaavat biotalouden lisääntyviin tarpeisiin.
- Puu- ja metsäpalveluiden markkinat ovat tasapainoiset ja kilpailulliset. Muihin kuin puuntuotannollisiin ekosysteemipalveluihin perustuville liiketoiminnoille on toimivat markkinat.
- Kuljetus- ja tietoliikenneväylien palvelukyky, tehokkuus ja toimivuus paranevat.

MITTARIT

- puuston vuotuinen kasvu (vuonna 2025 talousmetsissä 110 milj. m^3 ja yhteensä 115 milj. m^3)
- vuotuiset puun korjuumäärät (vuonna 2025 runkopuun hakkuukertymä 80 milj. m^3)
- investoinnit puuraaka-aineen käyttöön sekä luontomatkailuun ja virkistykseen ylittävät poistot.

KANSAINVÄLISEEN METSÄPOLITIIKKAAN JA EU-VAIKUTTAMISEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

- Vahvistetaan metsien, kestävän metsätalouden ja metsiin pohjautuvan biotalouden roolia kestävän kehityksen Agenda 2030 -tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Vahvistetaan koordinaatiota, metsäasiantuntemusta sekä metsäsektorin asemaa ratkaisujen tarjoajana.
- Vahvistetaan metsäalan kansainvälisiä liiketoimintamahdollisuuksia.

MITTARIT

- Tavoitteiden saavuttamista arvoidaan laadullisesti.

OSAAMINEN JA HYVÄ HALLINTO POHJANA UUDISTUKSILLE

Suomen korkeatasoiset digitaaliset paikkatietovarannot ja niihin perustuvat hallinnon ja yritysten tarjoamat palvelut ovat metsäalan keskeisiä kilpailukykytekijöitä.

Metsäalan kasvu ja lisääntyvät osaamisvaatimukset edellyttävät koulutuksen kehittämistä kaikilla koulutusasteilla. Jotta koko toimialan osaaminen pysyy muutoksen edellyttämällä tasolla, tutkimuksen, elinkeinoelämän ja koulutussektorin yhteistyötä lisätään entisestään. Tutkimustoiminnassa painotetaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Koulutuksen työelämävastaavuutta vahvistetaan ja koulutuksessa pyritään osaamisen laajentamiseksi ylittämään perinteiset toimialarajat. Myös metsäalalla jo työskentelevien työhyvinvointi ja osaamisen ajantasaisuus varmistetaan.

Metsähallintoa muokataan asiakaslähtöisemmäksi ja joustavammaksi. Hallinnonalojen välistä yhteistyötä lisätään, ja päätöksenteossa huomioidaan erilaisten tavoitteiden ristikkäisvaikutukset ja aidot synergiamahdollisuudet. Maan- ja alueiden käytön suunnittelulla ja kaavoituksella tuetaan monipuolisen liiketoiminnan mahdollisuuksia, ja saamelaisten kotiseutualueella otetaan huomioon saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytykset ja perinteiset saamelaiselinkeinot.

Uudet paikkatietoon perustuvat työkalut auttavat metsien resurssitehokkaassa hoidossa, luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa, metsien saavutettavuuden parantamisessa sekä luonnontuotealan, luontomatkailun ja hyvinvointipalveluiden edistämisessä. Tarkka ja ajantasainen tieto metsistä mahdollistaa aiempaa paremmin myös kestävyyden todentamisen.

METSÄALA JA SEN RAKENTEET UUDISTUVAT JA MONIPUOLISTUVAT

OSAAMISEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

- Julkisin varoin rahoitettava T&K-toiminta ja rakenteet tukevat tarkoituksenmukaisesti metsiin liittyvän biotalouden kestävyyttä, liiketoiminnan kehittämistä, tuotteiden ja palveluiden kaupallistamista, kokeiluhankkeita sekä markkinoiden ja muiden toimintaympäristön muutosten ennakointia.
- Koulutuksen ja työelämän yhteistyö vahvistuu.
- Eri koulutusasteilta valmistuneiden määrä ja osaaminen vastaavat metsäalan rekrytointitarvetta ja osaamisvaatimuksia.
- Tutkimustoiminta vastaa biotalouden tarpeisiin.
- Henkilöstön osaaminen on ajanmukaista ja sen työhyvinvointi paranee.

MITTARIT

- Julkisen T&K-rahoituksen määrä kasvaa ja laatu vastaa tarvetta.
- Ensisijaisten hakijoiden määrä ja osuus kasvaa.

HALLINNON KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

- Hallinto, sen yhteistyö ja palvelut tukevat alan kilpailukykyä ja vastaavat asiakkaan tarpeisiin.
- Metsiin liittyvän tiedon ja tilastoinnin avoimuus, kattavuus ja ajantasaisuus tukevat niiden laajaa hyödyntämistä.
- Hallinnon lupaprosessit ovat joustavia ja nopeita sekä tukevat investointihankkeiden toteutumista ja ympäristönsuojelun korkeaa tasoa.

MITTARIT

- Asiakkaiden tyytyväisyys Suomen metsäkeskuksen, Luonnonvarakeskuksen ja Metsähallituksen palveluihin paranee.
- Paikkatieto liikkuu hallinnon ja elinkeinoelämän tarpeiden mukaisesti.

METSIÄ KÄYTETÄÄN AKTIIVISESTI, KESTÄVÄSTI JA MONIPUOLISESTI

Erilaisten metsiin liittyvien tavoitteiden yhteensovittaminen mahdollistaa metsistä saatavan hyvinvoinnin lisäämisen.

Aktiivinen, resurssitehokas ja kestävä metsätalous luo perustan metsäbiotalouden kehittymiselle. Koska suurin osa Suomen metsistä on yksityisomistuksessa, on tärkeää kannustaa metsänomistajia huolehtimaan omaisuudestaan ja tekemään aktiivisia, omiin tavoitteisiinsa perustuvia valintoja.

Metsien hoidon aktiivisuuden lisääminen edellyttää metsänomistajien monipuolisia tavoitteita palvelevaa palvelutarjontaa, uusia toimintamalleja metsänhoitoon sekä monipuolista paikkatiedon hyödyntämistä. Muuhun kuin puuntuotantoon perustuvien ansaintamahdollisuuksien edistäminen edellyttää kysynnän ja tarjonnan kohtaamista helpottavien toimintamallien – kuten metsänomistajien ja matkailuyrittäjien välisten sopimusten – kehittämistä ja käyttöönottoa.

Aktiiviset metsien hoidon ja käytön päätökset lisäävät metsänomistajien ansaintamahdollisuuksia ja luovat kysyntää metsänomistajia palveleville yrityksille. Aktiivinen metsänhoito ja metsänomistajien tavoitteiden mukaiset investoinnit puuntuotantoon ja luonnonhoitoon turvaavat metsien kasvukyvyn ja luonnon monimuotoisuuden.

Metsäalan kehittymisen ja ilmastopolitiikan asettamien tavoitteiden samanaikainen toteuttaminen korostaa tarvetta metsien kasvun lisäämiselle. Laadukas metsien uudistaminen, jalostetun metsänviljelyaineiston käyttö, taimikoiden hoito, oikea-aikaiset harvennushakkuut sekä suometsien ja ravinnetalouden hoito mahdollistavat kasvun lisääntymisen.

Aktiivisen ja yritysmäisen metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä voidaan tukea muun muassa verotusta kehittämällä sekä metsien omistus- ja kiinteistörakennetta parantamalla. Metsätalouden kannustejärjestelmän tulee tukea metsästrategiassa linjattuja metsäpolitiikan tavoitteita.

Monimuotoisuuden, vesiensuojelun ja ilmastokestävyyden vahvistaminen

Monimuotoisuuden vahvistaminen on olennainen osa metsien kestävää hoitoa ja käyttöä. Puuraakaaineen käytön kasvaessa monimuotoisuuden ja muiden kuin puuntuotannollisten ekosysteemipalveluiden turvaamista ja yhteensovittamista puuntuotannon kanssa tulee tehostaa. Talousmetsien luonnonhoito on valtavirtaistettava ja saatava osaksi jokapäiväistä metsänhoitoa.

Nykytasoa laajempaa monimuotoisuuden suojelua tarvitaan erityisesti maan eteläosissa. Suojelualueiden pinta-alan kasvattamisen lisäksi tarvitaan niiden laadun parantamista. Biodiversiteettipolitiikka muodostaa kehikon suojelua ja ennallistamista koskeville linjauksille.

METSÄT OVAT YHTÄ AIKAA PAIKKA JA RESURSSI, ELANNON JA HYVINVOINNIN LÄHDE, ARVOKAS OSA LUONTOA JA MERKITTÄVÄ LUONNONVARA. METSÄT HERÄTTÄVÄT KIINNOSTUSTA, MIELIPITEITÄ, KESKUSTELUA JA TUNTEITA. SIKSI METSIÄ KOSKEVASSA PÄÄTÖKSENTEOSSA TARVITAAN KUUNTELUA, YMMÄRRYSTÄ, ERILAISTEN METSÄSUHTEIDEN ARVOSTUSTA JA YHTEENSOVITTAMISEN KYKYÄ.

Metsätalouden vesiensuojelua on jatkuvasti kehitetty, mutta kuormittavien toimenpiteiden pinta-alan lisääntyminen ja samanaikainen ilmaston muuttuminen lisäävät tarvetta sen edelleen tehostamiseen.

Metsillä on merkittävä rooli myös ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa. Pariisin ilmastosopimus ja EU:n vuoteen 2030 ulottuva ilmasto- ja energiapolitiikka muodostavat kehikon, jonka puitteissa metsät liitetään entistä tiiviimmin osaksi ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.

Ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista tuetaan monipuolisella metsien hoidolla ja käytöllä. Ilmasto-olosuhteiden muuttuessa metsien kasvu kiihtyy, mutta samaan aikaan kasvavat myös riskit metsäpaloihin ja muihin metsätuhoihin.

Metsiin liittyvä kulttuurinen jatkumo ei saisi katketa

Metsiä tulee tarkastella aiempaa vahvemmin myös kulttuurisen kestävyyden näkökulmasta. Metsiin liittyvä kulttuurinen jatkumo ei saisi katketa, ja metsien käytön tulee olla myös sosiaalisesti kestävää.

Erilaisten metsäsuhteiden tunnistaminen ja arvostus parantavat mahdollisuuksia rakentavaan ja moniarvoiseen vuoropuheluun. Metsäsuhde rakentuu lapsuudesta lähtien. Lapset ja nuoret ovat kaikilla metsäalan toimijoilla tärkeä kohderyhmä, koska he ovat tulevaisuuden työntekijöitä, metsänomistajia, päättäjiä ja kuluttajia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten kasvun ja metsäsuhteen rakentumisen näkökulmista metsien saavutettavuus on tärkeää kaikkina ikäkausina. Avainasemassa metsien saavutettavuudessa ovat lähimetsät, jokamiehenoikeudet, hyvät retkeilyverkostot sekä aktiivinen viestintä tarjolla olevista mahdollisuuksista.

!

TERVEET, RUNSAAT JA LUONNOLTAAN MONIMUOTOISET METSÄT OVAT EDELLYTYS EKOSYSTEEMIPALVELUJEN YLLÄPIDOLLE JA METSIEN KASVAVALLE JA MONIPUOLISELLE KÄYTÖLLE.

METSÄT OVAT AKTIIVISESSA JA MONIPUOLISESSA KÄYTÖSSÄ

METSÄTALOUDEN KANNATTAVUUTEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

- Aktiivinen ja yritysmäinen metsätalous lisääntyvät, tilakoko kasvaa ja metsien omistus- ja kiinteistörakenne tukevat metsien aktiivista käyttöä.
- Metsätalouden kannustejärjestelmä on tarkoituksenmukainen ja metsänomistajia aktivoiva.
- Metsänomistajien ansaintamahdollisuudet lisääntyvät ekosysteemipalveluita kaupallistamalla.

MITTARIT

- Yli 50 hehtaarin suuruisten yksityisten metsätilojen ja yhteismetsien osuus metsien kokonaispinta-alasta on vuonna 2025 yhteensä 70 prosenttia.
- Sukupolvenvaihdosikä alenee.
- Yksityismetsien puuntuotannon sijoitustuotto kasvaa.

METSÄLUONTOON JA METSIEN MONIPUOLISEEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT TAVOITTEET

- Metsäluonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pysähtyy vuoteen 2020 mennessä ja luonnon monimuotoisuudelle suotuisa tila on varmistettu vuoteen 2050 mennessä.
- Metsätalouden aiheuttamat vesistöhaitat on minimoitu käyttämällä parhaita käytettävissä olevia menetelmiä.
- Metsien monipuolistuva hoito ja käyttö tukee ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.
- Metsien virkistyskäyttö ja terveysvaikutukset kasvavat ja metsät ovat kaikkien saavutettavissa.
- Metsien käytön, metsäympäristön ja metsäkulttuurin arvostus kasvaa.

MITTARIT

- Metsälajeilla on aitoina luokkamuutoksina mitattuna myönteistä kehitystä kaksi kertaa useammalla lajilla kuin kielteistä kehitystä.
- Kuolleen puuston keskitilavuus metsämaalla on vuonna 2025 Etelä-Suomessa 5 m^3/ha ja Pohjois-Suomessa 10–11 m^3/ha.
- METSOn toteutusmäärät vuosina 2008–2025 ovat MMM:n hallinnonalalla 82 000 hehtaaria ja YM:n hallinnonalalla 96 000 hehtaaria.
- Kiintoainekuormitus ojien kunnostuksessa pienenee.
- Hiilinielut ovat vähintään metsien vertailutason mukaiset (metsien puuston ja maaperän hiilinielu –27,88 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia (CO_2-ekv.), puutuotteiden hiilinielu –6,89 miljoonaa tonnia).
- Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijämäärät ja valtion maille kohdistuvien eräpäivien lukumäärä kasvavat ja asiakastyytyväisyys säilyy ennallaan tai paranee.
- Lähiulkoilukertojen määrä luonnon virkistyskäytön valtakunnallisessa inventoinnissa (LVVI) kasvaa.
- Metsällisiin tapahtumiin osallistuneiden lasten ja nuorten määrä kasvaa.

RAHOITUSTARPEITA KOHDISTUU ETENKIN TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTAAN, METSO-OHJELMAAN JA MONIPUOLISEN INFRASTRUKTUURIN YLLÄPITOON.

STRATEGIA TOTEUTUU HANKE-KOKONAISUUKSISSA

Vaikuttavuuden ja tavoitteiden tasapainoisen saavuttamisen kannalta on tärkeää, että kaikki metsästrategian hankkeet toteutetaan.

Tärkeimmistä metsästrategian tavoitteita edistävistä toimenpiteistä on muodostettu hankesalkku, jonka toteuttaminen edistää parhaalla tavalla metsäalan tuottaman hyvinvoinnin kasvua ja kestävyyden eri näkökulmien turvaamista. Päivitetyssä hankesalkussa on kymmenen hankekokonaisuutta.

Hankkeilla edistetään metsäalan toimintaympäristön kilpailukykyä ja alan rakenteiden uudistumista sekä metsien kestävää ja aktiivista hoitoa ja käyttöä. Kehittämistarpeita tarkastellaan hankkeiden toteutuksessa joustavasti, eli hankkeita voidaan myös päivittää tarpeen mukaan.

Vaikuttavuuden ja tavoitteiden tasapainoisen saavuttamisen kannalta on tärkeää, että kaikki hankkeet toteutetaan. Jotta hankkeet vastaisivat ristikkäisten tavoitteiden yhteensovittamisen haasteeseen, hankkeiden ohjauksessa, toteuttamisessa ja seurannassa on kiinnitettävä erityistä huomiota hankkeiden väliseen yhteistyöhön.

Hankkeiden toteuttaminen edellyttää poliittista tahtoa, sektorirajat ylittävää osaamista ja yhteistyötä sekä kokonaan uudenlaista ajattelua metsäalan sisällä. Tiettyjen strategisten hankkeiden toteuttaminen edellyttää lisäksi riittävää julkista rahoitusta.

Päivitettyyn Kansalliseen metsästrategiaan sisältyy 10 strategista hankekokonaisuutta.

METSÄTIETO JA ALUSTATALOUS

Muut hankkeet läpileikkaava hanke parantaa metsä-, luonto- ja ympäristötietoaineistojen saatavuutta, käytettävyyttä ja yhdistettävyyttä muihin tietolähteisiin. Laadukkaat ja ajantasaiset paikkatietoaineistot edistävät digitalisaation kehittymistä ja hyödyntämistä metsäalan työkaluissa ja palveluissa.

Vastuu: MMM, YM, VM

Muut toimijat: Metsäkeskus, Luke, Maanmittauslaitos, SYKE, Metsähallitus, Tapio Oy, toimijat

METSÄALAN VUOROVAIKUTUS JA VIESTINTÄ

Muut hankkeet läpileikkaavassa hankkeessa rakennetaan moniarvoisen viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla luottamusta ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Myös ymmärrys metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä, metsiin perustuvista tuotteista ja palveluista sekä metsäluonnon monimuotoisuudesta ja muista ympäristöhyödyistä paranee hankkeen myötä. Metsäkulttuurinen näkökulma otetaan osaksi metsäalan vuorovaikutusta ja metsistä käytävää keskustelua.

Vastuu: MMM, TEM, YM

Muut toimijat: Metsäyhdistys, Metsäkeskus, Luke, Lusto, Riistakeskus, koulut ja oppilaitokset, LVM, OKM, toimijat

RESURSSITEHOKAS JA KESTÄVÄ METSÄNHOITO

Metsänhoitoa kehitetään T&K-toiminnan, koulutuksen ja hankkeessa toteutettavien uusien paikkatietotyökalujen avulla, jolloin metsien kasvu lisääntyy ja hiilinielut vahvistuvat. Samalla kasvavat myös kestävät hakkuumahdollisuudet. Hankkeessa huomioidaan myös luonnon monimuotoisuus ja vesiensuojelu sekä niihin liittyvät ristikkäisvaikutukset. Metsätila- ja omistusrakennetta parantavat toimet tukevat metsien kestävää hyödyntämistä. Uudet kannustejärjestelmät tukevat kestävää ja resurssitehokasta metsän- ja luonnonhoitoa.

Vastuu: MMM, YM, OM

Muut toimijat: Luke, Metsäkeskus, Maanmittauslaitos, Tapio Oy, Riistakeskus, Metsähallitus, toimijat

TALOUSMETSIEN LUONNONHOITO JA METSÄLUONNON MONIMUOTOISUUS

Talousmetsien luonnonhoitoa kehitetään vaikuttavammaksi ja kiinteämmäksi osaksi jokapäiväistä metsänhoitoa ja metsäpalveluyrittäjyyttä. Luonnonhoitotyöt pyritään toteuttamaan metsätaloustöiden yhteydessä. Paikkatieto ja uudet sovellukset mahdollistavat nykyistä paremmin metsäluonnon monimuotoisuuden, puuntuotannon ja muiden ekosysteemipalveluiden yhteensovittamisen. Metsäpuiden geenivaroista huolehditaan. METSO-ohjelmaa toteutetaan ja sen resursseista huolehditaan ohjelmalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Vastuu: MMM, YM

Muut toimijat: Luke, SYKE, Metsäkeskus, Tapio Oy, Riistakeskus, Metsähallitus, toimijat

ILMASTOKESTÄVÄ METSÄTALOUS

Hankkeella lisätään tietämystä hiilivarastojen ja hiilensidonnan kehittymisestä metsissä sekä metsien ja metsänhoidon vaikutuksista ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Uudet tiedot parantavat metsätalouden ja metsänomistajien riskienhallintaa ja luovat perusteita ilmastonäkökulman aiempaa tehokkaampaan huomioimiseen metsien hoidossa ja käytössä.

Vastuu: MMM, YM

Muut toimijat: Luke, SYKE, Ilmatieteen laitos, Tapio Oy, Metsäkeskus, Metsähallitus, Riistakeskus

METSÄTIETO JA METSIEN SAAVUTETTAVUUS

Hankkeen avulla nostetaan tieverkon palvelutasoa ja käytettävyyttä muun muassa paikkatietoa hyödyntämällä. Samalla parannetaan tiekuntien päätöksentekokykyä ja tiekuntien osakkaiden tavoitettavuutta. Hankkeella edistetään myös toimintavarmojen, nopeiden ja tasalaatuisten tietoliikenneyhteyksien saatavuutta koko maassa. Panostukset infrastruktuuriin edistävät metsien monipuolista hyödyntämistä, pelastustehtävien suorittamista, virkistyskäyttöä ja luontomatkailua sekä muuta maaseudun elinkeinotoimintaa.

Vastuu: LVM, MMM, YM

Muut toimijat: Metsäkeskus, Metsähallitus, kunnat, toimijat

UUDET PUUPOHJAISET TUOTTEET

Hankkeessa kehitetään uusia metsäbiomassapohjaisia ratkaisuja ja tuetaan niiden kaupallistamista. Toiminta keskittyy erityisesti uusien korkean lisäarvon kuitu- ja selluloosatuotteiden kehittämiseen sekä puun käyttöön puurakentamisessa ja massiivipuutuotteissa. Myös puubiomassan ja sen komponenttien uusia tuotemahdollisuuksia selvitetään. Tuki tutkimus- ja innovaatiotoiminnalle nopeuttaa bio- ja kiertotalouden kasvua.

Vastuu: TEM, MMM, YM

Muut toimijat: Business Finland, Suomen Akatemia, Luke, VTT, LVM, alan yritykset

LUONTOMATKAILU, LUONNONTUOTEALA JA LUONTOON PERUSTUVAT MUUT PALVELUT

Hankkeessa parannetaan muun muassa uusien työkalujen avulla luontomatkailun, metsien terveys- ja hyvinvointipalveluiden ja luonnontuotealan toimintaedellytyksiä. Uudet arvoketjut ja metsänomistajien ansaintamallit luovat uutta metsiin ja luontoon perustuvaa liiketoimintaa.

Vastuu: MMM, TEM, YM

Muut toimijat: Metsähallitus, Metsäkeskus, Luke, Ruralia, Tapio Oy, Riistakeskus, yritykset, maanomistaja

OSAAMINEN JA KOULUTUS

Hankkeessa edistetään tutkimuksen, elinkeinoelämän ja koulutuksen yhteistyötä muun muassa paikkatiedon, puutekniikan, talousmetsien luonnonhoidon, vesiensuojelun, suometsänhoidon, metsätieverkoston ja yrittäjyyden osaamisen kehittämiseksi. Myös metsäalan kuljettajakoulutuksen laatua kehitetään.

Vastuu: OKM, MMM, TEM

Muut toimijat: Opetushallitus, koulutuksen järjestäjät, Metsäkoulutus ry, Työtehoseura, alan yritykset ja järjestöt, Luke, Metsäkeskus, Business Finland, Suomen Akatemia, Metsähallitus, Lusto, Tapio Oy

KANSAINVÄLINEN METSÄPOLITIIKKA JA EU-VAIKUTTAMINEN

Hankkeessa toteutetaan linjaukset, jotka koskevat kansainvälistä metsäpolitiikkaa ja EU-vaikuttamista sekä kansainvälisen liiketoimintamahdollisuuksien edistämistä. Samalla edistetään YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista metsäalalla. Hankkeella pyritään myös turvaamaan metsäalan ja kestävän metsätalouden toimintaedellytykset sekä lisäämään tietoisuutta metsäalan merkityksestä ilmasto- ja energiapolitiikan ratkaisuissa.

Vastuu: MMM, UM, TEM, YM, VM

Muut toimijat: Business Finland, Luke, tutkimuslaitokset, järjestöt ja yritykset, muut maat, kansainväliset järjestöt ja prosessit

LIITTYMÄT MUIHIN STRATEGIOIHIN JA OHJELMIIN

Tavoitteiden yhteensovittamista edistää avoin ja vuorovaikutteinen yhteistyö, tehokas suunnittelu ja synergioiden etsiminen.

Päivitetty metsästrategia toteuttaa metsiin liittyviä YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -tavoitteita. Päivitetyllä strategialla on lisäksi yhtymäkohtia muihin valtionhallinnon strategioihin ja ohjelmiin. Keskeisimpiä niistä ovat:

- Kansallinen biotalousstrategia
- Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma METSO (www.metsonpolku.fi)
- Kansallinen energia- ja ilmastostrategia 2030
- Kansallinen biodiversiteettistrategia
- Alueelliset metsäohjelmat (AMO)

Kansallinen metsäpolitiikka kytkeytyy tiiviisti myös kansainväliseen ja EU:n metsäpolitiikkaan, joilla on puolestaan yhtymäkohtia muun muassa maaseutu-, ilmasto-, ympäristönsuojelu-, kehityspolitiikka- ja moniin muihin ohjelmiin.

Globaalit kestävän kehityksen ja kansainvälisten sopimusten tavoitteet vaikuttavat kansalliseen toimintaan, ja kansallisilla tavoitteilla ja toimilla vaikutetaan vastaavasti kansainvälisten tavoitteiden ja sopimusten muotoutumiseen.

Kansallisen metsästrategian ja muiden strategioiden ja ohjelmien koordinaatioon, rajapintoihin ja yhteensopivuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

!

KANSALLINEN METSÄSTRATEGIA KOKOAA JA SOVITTAA YHTEEN KAIKKI METSIÄ KOSKEVAT LINJAUKSET.

Vuonna 2015 laaditun Kansallisen metsästrategia 2025:n päivittämiseen ryhdyttiin keväällä 2018 metsäneuvoston aloitteesta. Päivitys valmisteltiin laajan sidosryhmäyhteistyön pohjalta maa- ja metsätalousministeriön johdolla ja hyväksyttiin metsäneuvostossa joulukuussa 2018. Valtioneuvosto vahvisti päivitetyn strategian 21.2.2019 tekemällään periaatepäätöksellä.

Kansallista metsästrategiaa toimeenpanevat useat ministeriöt. Strategian toimeenpanoa ja seurantaa koordinoi maa- ja metsätalousministeriö. Hankkeiden ohjaamisessa ja seurannassa maa- ja metsätalousministeriötä tukevat metsäneuvosto, metsäneuvoston työvaliokunta sekä erilaiset ohjausryhmät ja verkostot.

Tässä julkaisussa kuvataan päivitetyn kansallisen metsästrategian keskeinen sisältö. Päivitetty strategia on julkaistu kokonaisuudessaan maa- ja metsätalousministeriön julkaisusarjassa (2019:7) ja se on ladattavissa osoitteesta http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-453-889-3. Tietoa kansallisesta metsästrategiasta löytyy myös osoitteesta www.mmm.fi/kms.

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puh. 0295 16 001